

26. 10. 2000

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Návrh etického kodexu zaměstnance ve veřejné správě

Ministerstvo vnitra má za úkol zpracovat na základě doporučení Rady OECD návrh etického kodexu zaměstnance veřejné správy. Zde je jeho návrh

Ministerstvo vnitra má za úkol zpracovat na základě doporučení Rady OECD návrh etického kodexu zaměstnance veřejné správy. Vzhledem k tomu, že jde o stanovení určitých etických norem, které by měly být výsledkem obecně vnímaných hodnot, byť jen v omezeném prostoru veřejné správy, předkládá Ministerstvo vnitra podklad pro řešení k veřejné diskusi.

Řešení tohoto problému je možné pojmout ve dvou různých rovinách.

Návrh může pouze podrobněji popisovat jasně stanovené a definované požadavky a povinnosti, uvedené v obecnější rovině v zákoně (tj. ve "služebním zákoně" pro státní zaměstnance a pro ostatní zaměstnance veřejné správy v připravovaném zákoně o zaměstnancích územních samosprávných celků). Uvedení v zákoně zajistí vymahatelnost těchto povinností, podrobnější popis v etickém kodexu umožní zaměstnancům bližší orientaci v problematice. Nevýhodou tohoto řešení je nemožnost zařadit do takto pojatého etického kodexu špatně definovatelné pojmy, jako je slušnost, ochota apod., které nemohou mít oporu v zákoně.

Do příslušných právních norem zařadit jasně definované požadavky a do etického kodexu zařadit příklady neetického chování ze stejných důvodů, jako v bodě č. 1 a naopak v něm uvést a na zaměstnancích požadovat typy chování, které jsou obecně přijímány jako etické, morální, mravní. Chování v rozporu s etickým kodexem nepodléhá sankcím ze zákona, ale je možné jeho dodržování podporovat v rámci běžné personální práce, zejména pokud se etický kodex stane součástí vnitřního předpisu organizace.

V případě, že uvedené právní normy nebudou v nejbližší době schváleny, je možné do etického kodexu shrnout obsah bodu č. 1 i 2, čímž není omezeno pozdější zařazení přesně definovaných povinností do zákonů.

Ministerstvo vnitra vítá vyjádření laické i odborné veřejnosti k této problematice a žádá veřejnost o zaslání názorů, námětů a připomínek na níže uvedené adresy. Předkládaný materiál obsahuje souhrn obou uvedených variant, např. body č. 1 a 9 jsou ukázkou první varianty řešení, bod č. 11 ukázkou druhé varianty.

Návrh:

Výkon veřejné správy je službou občanům. Občané mají právo vyžadovat, aby úředníci plnili úkoly s co nejlepšími výsledky, s co nejmenším vynaložením veřejných financí a s respektem k občanům. Důvěra občanů v profesně kvalitní a transparentní výkon veřejné správy je základním předpokladem pro vytvoření takového prostředí ve společnosti, které umožňuje ekonomický růst.

Základními hodnotami, které musí každý zaměstnanec veřejné správy ctít a vytvářet tak základ pro vybudování a udržení důvěry veřejnosti, jsou nestrannost, zákonnost, průhlednost a spravedlnost při

rozhodování, rovný přístup ke všem občanům, výkonnost spojená s neustálým zvyšováním profesionální úrovně a integrita osobnosti úředníka.

Jednotlivé články etického kodexu upřesňují chování zaměstnance veřejné správy, aby bylo v souladu s uvedenými zásadami. V praxi bude jistě občas docházet k rozdílnému výkladu některých bodů etického kodexu. V takovém případě bude rozhodující názor vedoucího pracovníka.

Zaměstnanec vykonává svou práci ve shodě s Ústavou České republiky, zákony a dalšími právními normami a směrnicemi při uznání práv a svobod.

Za výkon své práce nepřijímá dary, úsluhy, pohostění, cestování ani žádné jiné zvýhodnění, které by mohlo případně ovlivnit rozhodování nebo narušit poctivý přístup k věci.

Informace získané při výkonu veřejné správy nesmí zaměstnanec použít k osobnímu prospěchu ani k prospěchu jiných osob. Nesmí se snažit ovlivnit pro soukromé účely nějakou osobu nebo nějaký orgán tím, že by využil svého úředního postavení. Zaměstnanec je povinen vyhnout se konfliktu zájmů, ať reálných nebo potenciálních.

Požitky plynoucí z funkce ve veřejné správě a pracovní prostředky nesmí zaměstnanec využívat k osobním mimopracovním účelům, mimo odměny a počitky vyplývající ze zákona.

Zaměstnanec činí rozhodnutí a řeší záležitosti na základě jejich skutkové podstaty, objektivně, transparentně a věnuje pozornost kvalifikovaným radám a doporučením (státní správy i neziskového sektoru) v procesu rozhodování. Nepreferuje osobní či skupinové zájmy, které jsou v rozporu s přijatými záměry a zájmy veřejné správy, ani nevyslovuje sliby a neprovádí úkony, které jsou v rozporu s jeho kompetencemi a služebním postavením.

Zaměstnanec veřejné správy vynakládá veškeré úsilí, aby zajistil maximálně efektivní a ekonomické spravování a využívání lidských zdrojů, finančních zdrojů, zařízení a služeb, které mu byly svěřeny. V případě, že zjistí ztrátu nebo újmu na veřejném majetku, podvodné či korupční jednání, je povinen oznámit tuto skutečnost nadřízeným orgánům.

V případě, že je zaměstnanec požádán, aby jednal v rozporu s právními normami nebo způsobem, který představuje možnost zneužití úřední moci, je povinen oznámit tuto skutečnost v souladu s postupem stanoveným v rezortních pokynech.

Zaměstnanec musí dodržovat omezení svých stranických aktivit a jednat politicky neutrálně.

Zaměstnanec je loajální k současnému řádně ustavenému státnímu, krajskému nebo místnímu orgánu.

Zaměstnanec neuvádí vědomě v omyl ani veřejnost ani své nadřízené a nevyhýbá se povinnosti poskytovat veřejnosti pokud možno nejúplnější informace.

Zaměstnanec se vyhýbá i v osobním životě takovým činnostem a takovému chování a jednání, které by mohlo vážně diskreditovat veřejnou správu v očích veřejnosti a tím snížit důvěru veřejnosti v nestrannost, spravedlnost a efektivnost veřejné správy nebo dokonce zavedlo příčinu k vydíratelnosti zaměstnance jinými lidmi.

Výkon veřejné správy pokládá zaměstnanec za službu občanům, a proto ji vykonává nejen na vysoké odborné úrovni, kterou si studiem průběžně zvyšuje a doplňuje, ale i s nejvyšší mírou slušnosti, porozumění a ochoty.

Připravila: Mgr. Eva Petřů
pověřena řízením
odboru přípravy pracovníků ve veřejné správě

(materiál k diskusi, e- mail: doubravova@csu.notes.cz)

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Odpovědnost zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s využitím umělé inteligence](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci - 2. díl: Redefinice závislé práce](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ČERVEN 2026](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nálezný Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)